

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co środy, kosztuje w prenumeracji: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. - Inscrycja od wiersza w półkolumnie (drukem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Anglia. — Francya. — Belgia. — Włochy. — Niemce. — Rosya. — Z teatru wojny. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

MONARCHYA AUSTRYACKA.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 6. grudnia. Dnia 6. grudnia 1854 wyszła i rozesłana została z c. k. galicyjskiej drukarni rządowej we Lwowie część XLII. oddziału I. dziennika rządowego z roku 1854 dla okręgu administracyjnego Namiestnictwa we Lwowie.

Część ta zawiera pod:

Nr. 242. Patent cesarski z dnia 23. maja 1854, mocą którego wydaje się powszechna ustawa górnicza, w całym obrębie monarchyi obowiązująca.

(Stypendya udzielone.)

Lwów, 25. listopada. Jego Excelencya pan Namiestnik nadał trzy stypendya dla Rusinów w kwocie po 100 r. m. k. rocznie dla słuchaczy prawa w tutejszym uniwersytecie, mianowicie: *Sabinowi Lachowiczowi*, synowi notaryusza mającego pięcioro dzieci i ograniczonego na małą pensję przy syndyku rzeszowskiego magistratu; następnie *Janowi Artymowiczowi*, synowi ubogiej wdowy po gr. k. proboszczu, mającej sześcioro dzieci do wyżywienia i *Leonidasowi Kłodnickiemu*, synowi gr. k. proboszcza, ograniczonego na pobieranie kongruy 300 r. i mającego dziesięcioro dzieci.

Sprawy krajowe.

Wiedeń, 1. grudnia. Minister wyznań i nauk mianował byłego suplenta gimnazjum w Klattau, Jana *Fischer*, aktualnym nauczycielem gimnazjum w Przemyślu. (W. Z.)

(Artykuł dodatkowy do traktatu kwietniowego.)

Wiedeń, 2. grudnia. Artykuł dodatkowy do traktatu kwietniowego podpisany niedawno przez reprezentantów Austrii i Prus jest następującej treści:

„Coraz groźniejsze położenie spraw europejskich spowodowało najwyższe Dwory w Wiedniu i w Berlinie wziąć pod bliższą rozwagę potrzebę porozumienia, które by uzupełniło postanowienia traktatu z dnia 20. kwietnia r. b. Obadwa Monarchowie są tego przekonania, że uczestnikom przymierza rozszerzonego uchwałą związkową z dnia 24. lipca przedewszystkiem o to idzie, ażeby wspólnie popierali przyjęcie stosownej ich zdaniem podstawy przyszłych układów o pokój. Taką podstawę uznają w czterech punktach preliminarnych, względem których przyjęcia Austrija i Prusy już się wstawiały u cesarsko rosyjskiego Dworu; przeto usilnem ich staraniem będzie wyjednać tej podstawie znaczenie. Jakkolwiek stąd wypływa nadzieja urotowania drogi do spokojnego porozumienia, jednak ważność ogółowego położenia Europy i potrzeba należytego popierania pożądanego pokoju, wymagają rękami wspólnego działania wszystkich państw związku niemieckiego. Wychodząc z tej myśli i oceniając niebezpieczeństwa, jakieby sprowadzić mógł dla Niemiec atak na wojska austryackie nietylko przy wkroczeniu na terytorium cesarskie ale i w księztwach naddunajskich, chce Jego Mość król Prus niniejszem także i na ten ostatni wypadek przyjąć względem swego dostojnego sprzymierzeńca Jego Mość Cesarza Austrii zobowiązanie wspólnej obrony i liczy z zaufaniem na to, że i inni niemieccy sprzymierzeni przyjęciem niniejszego artykułu dodatkowego równą okazażą gotowość, którą w razie potrzeby czynem udowodnią. (W. Z.)

Anglia.

(Pocztą londyńska. — Dozór szpitalu w Skutarach. — Wyprawa wojska okrętem Royal Albert.)

Londyn, 25. listopada. Wiadomości ze Skutar o tamtejszych szpitalach są pomyślne. Miss Nightingale i jej dozorczyńce chorych świadcza wielkie usługi. W liście do dziennika „Times“ uprasza Miss Nightingale tylko o szarpie; wszystkiego innego jest podostatkami.

— Wczoraj był książę Albert obecnym w Portsmouth przy wsiadaniu wojsk na pokład okrętu „Royal Albert.“ Całe miasto było

wylęgło, a po szynkach raczono bezpłatnie żołnierzy. Książę zlustrował wojsko i udał się potem na pokład paropływu, który dziś z 2500 ludźmi (razem z majtkami) odpływa do Krymu.

(A. B. W. Z.)

(Koszta tegoroczne za najem okrętów.)

Londyn, 23. listopada. Według gazety „Times“ wynoszą koszta za najem okrętów transportowych w tym roku około 3 miliony funtów sztr. Sama Peninsular-Company miała zyskać w ostatnich sześciu miesiącach 100.000 funtów sztr.

(Zebranie parlamentu ogłoszone. — Przedmiotem rozpraw będzie użycie milicyi. — Potoczne.)

Londyn, 27. listopada. Zebranie parlamentu wyznaczono na 12. grudnia. Dziś popołudniu odbędzie się w zamku Windsor posiedzenie tajnej rady, na którym będzie wydany król. rozkaz zwołania. Głównym powodem tego niezwyčajnego środka ma być, iż rząd potrzebuje osobnego pełnomocnictwa aktem parlamentowym, ażeby za obrębem kraju mógł użyć milicyi do służby. Ponieważ regularne wojska z stacyi śródziemnego morza idą do Krymu, przeto część milicyi angielskiej będzie musiała pełnić służbę garnizonową w Gibraltarze, Malcie, Korfu i innych miastach. Dziennik „E. C.“ nie wątpi, że ta sama przez się przyjemna służba — przynajmniej przyjemniejsza niż zimowa na północy Anglii lub Irlandyi, będzie dla milicyi angielskiej szkołą wprawy wojskowej; większa część każdej załogi milicyjnej wstąpi później dobrowolnie do armii regularnej i zapełni próżnię w Krymie. Że na tę wyprawę liczone, okazuje uchwalone, jak się zdaje, stanowczo uniformowanie wszystkich regimentów milicyi angielskiej, — co chciał zaprzeczyć dziennik *Globe* przedwczoraj, nim ogłoszono powyższe zwołanie parlamentu. Odchodzące teraz posiłki są zaopatrzone w zwyczajne karabiny zamiast w strzelby minié. Fabrykanci karabinów w Birmingham protestowali niegdyś przeciw założeniu fabryki rządowej, a teraz pokazało się, że nie są w stanie dostarczyć tych nowych strzelb.

Gazeta „Times“ proponuje, by dla wznoszenia okopów zwerbować z 500 „navvies“ (robotników przy kolejach żelaznych), są zręczniejsi i mają rutynę, mogliby nierównie spieszej niż żołnierze sypać okopy.

Francya.

(Świetny przegląd gwardyi. — Doniesienie z Pery.)

Paryż, 28. listopada. W opisie wczorajszego przeglądu gwardyi wspomina *Monitor* wyraźnie o obecności lorda i lady Palmerston, lorda i lady Cowley, tudzież o wielu od J. M. Cesarzowej zaproszonych damach, które z balkonu i okien sali marszałkowskiej w Tuileryach przeglądali się tej paradzie wojskowej. Świadkowie naoczni, którzy jeszcze i po oddaleniu się J. M. Cesarza czekali na placu, upewniają, że ludność Paryża witała go głośnymi okrzykami i z entuzjazmem wojennym.

Z Pera piszą do *Monitora* z 15go listopada: Zdrowie księcia Napoleona polepszyło się już znacznie od czasu przybycia jego do Konstantynopola, lecz potąd jeszcze nie wychodzi z pomieszkania. J. M. Sultan korzystając z tej sposobności, postanowił złożyć mu świetny dowód uczuć swych przyjaznych i swej troskliwości, i odwiedził go osobiście w hotelu poselstwa francuskiego. Czyn ten bezprzykładowy potąd wywarł na wszystkich mieszkańcach stolicy jak najlepsze wrażenie. Mile to bowiem przyjęto, że J. M. Sultan dał znów hasło do odstąpienia od przestarzałych już tradycyi. (Zeit.)

Paryż, 27. listopada. Dzisiaj odbył Cesarz na polach elyzejskich i w ogrodzie Tuileryów przegląd gwardyi, która przy tej sposobności po raz pierwszy kompletnie wystąpiła. Cesarzowi towarzyszyła ciągle gwardya stu i otoczyła go w dwóch oddziałach, ile razy się zatrzymał. Kilku oficerów zagranicznych, a między nimi dwóch angielskich, byli obecni na tem widowisku wojskowym, a Cesarzowa i Król Hieronim przypatrywali mu się z okien Tuileryów. Jak zwykle powitano Cesarza kilkakrotnym okrzykiem. (Zeit.)

(Dwie dywizye w wyprawie do Omera Baszy. — Zaopatrzenie w kamasze watowane.)

Paryż, 24. listopada. Cesarz rozkazał, żeby dwie dywizye armii wysłano niezwłocznie do Księstw Naddunajskich dla spólnego działania z Omerem Baszą. Angielskie i francuskie parostatki zabiorą te wojska w Tulonie i w Marsylii.

Rząd wysłał do Marsylii 60.000 par watowanych kamaszów dla żołnierzy w Oryencie. (W. Z.)

(Dostawa sucharów do Oryentu. — Eskadra bałtyckiego morza posłuży do transportu wojska.)

Paryż, 25. listopada. Piszą z Eu, że jeden z tamtejszych domów przyjął na siebie liwerunek 9000 skrzyń sucharów, w ogólnej wadze miliona funtów, z których 4000 skrzyń już odstawiono; idą na Havre do Oryentu.

Według dziennika wychodzącego w Cherbourgu, cała eskadra bałtyckiego morza ma być użyta do transportu wojska i materiału do Krymu, jak to już urzędownie ogłoszono admirałom i publicznym władzom w Cherbourgu. Odpięcie okrętów ma nastąpić w najkrótszym czasie.

Belgia.

Bruxela, 27. listopa. Jego Mość Król przyjmował wczoraj w południe prezydenta izby reprezentantów i członków deputacji, którzy Jego król. Mości doręczyli adres odpowiedzi na mowę od tronu.

(Odpowiedź króla przy podaniu adresu.)

Bruxela, 27. listopada. Dnia wczorajszego przyjął J. M. Król adres Izby i następującą dał nań odpowiedź:

„Moi Panowie! Teraźniejsze stosunki są istotnie bardzo drażliwe, a dla uchylenia zachodzących trudności nieodzownym jest dobre i jak najściślejsze porozumienie. Przyjmijcie PP. zyczliwą podziękę moją: rozważyliście bowiem dobrze tę sprawę i przyrzekliście wspierać szczerze rządy moje. Tym sposobem utwierdzicie PP. dobry byt pięknej ojczyzny naszej i zapewnicie jej przyszłość, a przykładając się do wzmocnienia bytu jej narodowego zasłużyte sobie PP. na jej zaufanie i wdzięczność. Miło mi przytem wyrazić zupełne uznanie szczerych usiłowań i patriotycznych PP. oświadczeń.“ (Zeit.)

Włochy.

(Podatek od kusztu i profesyi. — Deputacya akademii u Ojca świętego.)

Turyń, 23. listopada. Według urzędowego obwieszczenia zaprowadzono na pokrycie niedoboru zadekretowany jeszcze w roku 1851, a teraz zmodyfikowany i niższy podatek od kusztów i profesyi. Domniemany przychód roczny szacują na 200.000 skudów.

Deputacya akademii Niepokalanego poczęcia Panny Maryi, złożona z panów profesorów Vittorio Marchese della Rovere prezydenta, profesora Franciszka Orioli, cenzora, Abbate J. B. Toti, sekretarza i przewielebn. p. Karola Passaglia miała dnia 11. b. m. zaszczyt być przyjmowaną u Jego Świątobliwości na osobnej audyencji i przedłożyć zdanie akademii względem wszystkiego, co stolica apostolska dla uwielbienia Niepokalaney Panny Maryi zadczyduje. Przy tej sposobności doręczono Ojcu świętemu niektóre prace akademików, mianowicie niewydaną dotychczas mowę o Niepokalanem poczęciu Maryi przez Piotra, biskupa w Argos, w greckim tekście wraz z włoskim tłumaczeniem, a którą odczytał w akademii p. Passaglia, autor sławnego dzieła o tym samym przedmiocie. Jego Świątobliwość przyjął deputacyę akademieczną zyczliwie zachęcając uprzejmie, ażeby umiejętność i literaturę z bogobojunością pielęgnowała.

Niemce.

Uchwała arcybiskupiego ordynaryatu. Fryburg, 18. listopada 1854, tycząca się kościelnego sporu w Baden.

Wydana do wszystkich arcybiskupich dekanatów krajowych dla ogłoszenia natychmiast całemu klerowi. Ojciec święty pragnąc szczerze, ażeby ustało zajście między kościołem i państwem Wielkiego Księstwa Badeńskiego względem spraw religijnych, przychylił się do życzenia Najwyższego rządu tego kraju w chęci porozumienia się stanowczo względem spornych punktów między państwem i kościołem. Nim się jednak rozpoczęły nad tem obrady, uznał Jego Świątobliwość potrzebę usunięcia najprzód tych żywołów, które się okazały główną przyczyną smutnych wypadków. Jego królewicz. Mość, najlaskawszy nasz Rejent, raczył przyjąć zaproponowane w tej mierze przez Jego Świątobliwość Papieża zasady przedugodne, a najwyższy rząd Wielkiego Księstwa przyrzekł wykonać tę tranzakcyę, jak się to okazuje z przesłanych do Nas not Jego Eminencyi imx. kardynała-sekretarza stanu Antonelli z 24. czerwca i 6. września b. r., tudzież z noty radcy stanu pana Brunner z 25. sierpnia b. r. Miło nam jest, że możemy oznajmić najukochańszym naszym spółbraciom te postanowienia mające utoriować przyjaźniejsze porozumienie między kościołem i państwem, a to jak następuje: 1) Jego królewicz. Mość Rejent odwoła najlaskawiej upoważnienie do wytoczonej przeciwko Nam indagacyi sądowej. A przeto wytoczone przeciwko Nam proces ustaje. (Już nastąpiło). 2) Proboszczowie, tudzież inni księża i osoby świeckie, którzy są przyaresztowani za wykonanie Naszych rozporządzeń i instrukcyi w rzeczach, tyczących się zarządu dycyezji i administracyi kościelnego majątku, będą wypuszczeni na wolność, i odstąpi się od wytoczonych jeszcze w tej mierze indagacyi. 3) Przez cały przeciąg obrad, (na których będą rozpoznawane tytuły, na jakich może się opierać żądany przez najlaskawszego Monarchę przywilej prezentowania zdalnych osób do obsadzenia pewnej części probostw i innych beneficjów) nie będą stanowczo obsadzone żadne probostwa. Dlatego na opróżnione w tym czasie probostwa wyszemy zawiadawców probostwa, którym rząd Wielkiego Księstwa każe na propozycyę odpowiedniej władzy duchownej wydać zwyczajne dotychczas emolumenta. 4) To samo postępowanie zachowa się także względem tych księży, którzycheśmy w ostatnim czasie jako proboszczów lub zawiadawców probostwa do kierowania probostwami wysłali, dlatego też przynależni, którzy jeszcze nie zupełnie odebrali pensyę swoją, mają natychmiast podać tu doniesienie z przedło-

żeniem przepisanych rachunków. 5) Ponieważ na nadmienionych obradach ureguluje się stanowczo także i to, co się tyczy żądanego przez Nas prawa kościoła w administracyi dóbr swoich, ponieważ następnie najwyższy rząd Wielkiego Księstwa oświadczył, iż odwoła swoje rozporządzenia z 18. kwietnia, 6. i 18. maja b. r. w tej sprawie wraz z ich następstwami, i będzie przestrzegać znowu tego samego w tej mierze postępowania, jakie istniało przed zajściem kościelnego sporu, więc upada powód niezwłocznego wykonania Naszych okólników z 5. maja, 23. czerwca i 7. lipca b. r. w tej mierze. By w Naszem usiłowaniu wedle powinności naszej o utrzymanie praw Naszego kościoła co do jego majątku nie być pobudką nieporozumieniu w tej sprawie między państwem i kościołem, rozporządzamy, ażeby podrzędny Nam kler przykładął się szczerze o przywrócenie co się tyczy miejscowego majątku kościoła do dawniejszego stanu, jaki był przed zajściem sporu, a względem administracyi dóbr kościelnych, by przeniesione zostały skrzynie fundacyi i registry na dawniejsze swe miejscen, a osoby, które składały stan przełożonych kościoła, by powracały według polecenia, jakie publiczne władze Wielkiego Księstwa otrzymały, o czem świadczą załączone pod art. 4 a) 5 b) ministeryalne rozporządzenia z dnia 14go b. m. Jeżeliby niektórzy członkowie z dawniejszych przełożonych mimo powołania niniejszego ustąpili, chociaż się tego nie spodziewamy, prezydent fundacyi (proboszcz lub postanowiony przez Nas zawiadawca probostwa) postara się o zastępstwo przełożonego fundacyi. Spodziewając się, że najmiłsi Nasi spółbracia będą się przykładali jak najgorliwiej wraz z świeckimi urzędnikami, którym polecono wykonanie powyższych zasad preliminarnych, i ściśle będą dawać baczość na zupełne ich wykonanie, oczekujemy raportu wykonania w tej mierze w przeciągu 14 dni z tym dodatkiem, że według Naszych dawniejszych rozporządzeń mają się księża we wszystkich wątpliwych przypadkach udawać do przełożonego ich arcybiskupiego dekanatu.

Rosya.

(Wojenne paropływy angielskie krążą jeszcze po morzu bałtyckiem.)

Rewał, 14. listopada. Przeszłego tygodnia ukazały się znowu wojenne paropływy angielskie na wysokości Dagoe, które zabrały różne z Finlandyi wyprawione tam małe statki z solą. Paropływy rosyjskie miały wrócić do Sweaborgu, a z wyższego rozkazu zaniechano znowu zapalać oświetlające ognie na wybrzeżu. Według wiadomości z Memlu w „Ost-See-Ztg.“ krąży jeszcze dwanaście angielsko-francuskich statków po różnych wodach morza bałtyckiego.

(Depesza z Krymu.)

Petersburg, 29. listopada, wieczór. Książę Menżykow donosi z d. 22. listopada (10. s. s.) wieczór, że nieprzyjaciel nieustawał dawać ognia, ale z przerwami i słabiej. Nasze straty i uszkodzenia w fortyfikacyach są nieznaczne; zresztą nic nie zaszło w Krymie. (Zeit.)

Z teatru wojny.

(Ruchy wojska tureckiego nad Dunajem.)

Następujące bliższe wiadomości nadesłano do „Pr. Cor.“ z-nad niższego Dunaju o posuwaniu się Turków w Multanach: Dnia 10go listopada przeszły dwa szwadrony huzarów z Sadykiem Baszą koło Vadeni przez Seret; dnia 11go ruszyło za nimi 1400 kozaków, a to 800 koło Vadeni, a 600 koło Marimeni. Ta przednia straż, licząca niemal 1800 koni, stała dnia 13. w włościach, leżących w połowie linii z Marimeni do Leowy. O dalszem jej posuwaniu się lub otrzymaniu posiłków nic nie słychać. Turcy nie zajęli Gałaczu. Achmed Basza, komendant przedniej straży posuwającego się do Besarabii korpusu, wezwał dnia 10. gubernatora Gałaczu, ażeby wszelkie rekwizyty i rozporządzenia Sadyka Baszy ile możności wykonywano. Dnia 13go przyszła wiadomość do Gałaczu, że Turcy fortyfikują Braiłę. Turecka flotyła naddunajska stoi pod Ruszczukiem na kotwicy; składa się z 2 paropływów i 10 łodzi, ale jest uzbrojona tak miernie, że niepodobna, ażeby mogła coś przedsięwziąć przeciw rosyjskiej flotyli, liczącej 4 paropływy, 36 łodzi i 270 dział.

(Burza na czarnem morzu d. 14. listopada.)

Wiedeń, 30. listopada. *Abendblatt d. W. Ztg.* podaje z *Monitora* następujące doniesienia:

Straszna nieprzewidziana burza srożyła się dnia 14. b. m. na czarnem morzu. Połączone eskadry przetrwały ją z nieustraszoną odwagą i z poświęceniem; kilka statków poniosło szkody, które zaraz na miejscu zdołano naprawić; ale okręta „Henri IV.“ i „Pluton“ rozbiły się o wybrzeże; jednak załoga ocalała. Jego Mość Cesarz przewidując podobno klęski; zdarzające się zazwyczaj o tej porze roku, rozporządził już naprzód środki zaradcze. Dla zapewnienia luk, jakie chwilowo wyniknąć mogły w eskadrze francuskiej, wysłano już przed niejakim czasem z Tulonu dwa zupełnie nowe okręta liniowe „Turenne“ i „Donauwörth“. Wypłynęły z tamtąd dnia 6. b. m. po krótkiej dziewięciodniowej podróży zwinęły w wojskiem, żywnością i materiałem wojennym do Konstantynopola.

Kilka angielskich i francuzkich okrętów handlowych służących do transportu, uderzyło także w tej burzy o wybrzeże, szczęściem srożyła się burza tylko na czarnem morzu, przeto liczne statki wojenne i handlowe, które bądź o zaglach bądź siłą pary z posiłkami i zapasami dla armii orientalnej płyną morzem śródziemnym i archipelagiem, niedoznają żadnej przeszkody w podróży i przybywają spieszenie na oznaczone stacye. Inne okręta gotują się do podróży; między temi dwa piękne nowe paropływy „Prince Jerome“ i „Fleu-

rus" o sile 650 koni, każdy o 100 działach, odpłyną w przeciagu ośmiu dni na miejsce dwóch starych okrętów liniowych. Poczta lewantyńska, którą paropływ Lloydy „Australia“ przywiózł z Konstantynopola z dnia 20. b. m., donosi, że zniszczenia były straszniejsze, aniżeli je opisuje *Monitor*.

Gazeta Tryesteńska donosi z Konstantynopola z dnia 20. b. m. wieczór.

„Angielski paropływ pocztowy „Banshee“ przybył dziś z okropnymi wiadomościami z Krymu o zniszczeniach, jakie wyrządziła burza dnia 14. b. m. na czarnem morzu. Czarne morze, które w tym roku dość długo było łagodne, srożyło się tego dnia z niestęchaną gwałtownością i pokryło wybrzeże gruzami. Okręta angielskie przywiozły z Krymu następujące wiadomości: Trzydzięści dwa okręty transportowych rozbiło się o skały wybrzeżne. Pocztove paropływy o śrubach „Prince“ i „Seenymphé“ pierwszy z całym zapasem odzieży zimowej dla armii i z gotówką 300.000 dolarów, zatoneły na kotwicy z całą załogą. Trzy nowo-zakupione male paropływy „Brenta“, „Donau“ i „Minna“ (pierwsze dwa od towarzystwa parowej żeglugi na Dunaju) rozbiły się o skały wybrzeżne. — Liniowy okręt śrubowy „Sanspareil“ z czterema kotwicami i z zapaloną maszyną uderzył o wybrzeże. Liniowy okręt „Britania“ zalała woda na 5 stóp. Potężny śrubowiec liniowy „Agamemnon“ z maszynami, które działały mogą siał 2000 koni uderzył z zapaloną maszyną i z czterema kotwicami o skały, jednak zapomocą swej siły zdołał się jeszcze utrzymać na powierzchni. Paropływ wojenny „Samson“ stracił trzy maszty. Z okrętu „Retribution“ musiano wszystkie działa wyrzucić w morze. Księżę Cambridge, który się znajdował na tym okręcie, był w wielkim niebezpieczeństwie. Potężny paropływ wojenny „Terrible“ o sile 800 koni, najlepszy okręt floty ocalał tylko z największym wysileniem luboć nie bez uszkodzeń. Szczęściem srożyła się burza najgwałtowniejsza tylko od 11. do 4. godziny, inaczej byłyby straty nierównie większe. Flota francuska straciła liniowy okręt „Henri IV.“ i paropływ wojenny „Pluton“. Jeden turecki okręt liniowy o czterech kotwicach uderzył pod Eupatoryą o skały, ale się nierozbił, postradał jednak maszty. O stratach innych bander niema jeszcze szczegółów.

Z pod Sebastopola donoszą, że od kilku dni prawie zupełnie ustał ogień z obydwóch stron. Armia oblężnicza zajęła pozycje obronne i czeka na posiłki. Armia rosyjska skoncentrowała się także na stanowisku odpornym. Korpus generała Liprandi opuścił bez walki wzgórze pod Bałakławą i połączył się z główną armią w Baczis-Saraju. Most na rzece Czernej wysadzili Rosyanie w powietrze. — Większa część floty sprzymierzonej spodziewana jest pod Sebastopolem.

(Atak na Petropawłowsk według doniesień amerykańskich.)

Dziennik *California Chronicle* (San Francisco, 16. października) podaje następujące szczegóły o ataku na Petropawłowsk ze strony eskadry angielsko-francuzkiej:

Autentyczna wiadomość o wypowiedzeniu wojny Rosji doszła sprzymierzona eskadrę w Callao, wkrótce po odjeździe kilku okrętów rosyjskich z wód tamtejszych. Okręta te popłynęły do wysp Sandwichskich, a z tamąd jak sądzono do Petropawłowska w Kamczatce pod 53° półn. szerokości. Tam też udały się z niemi sprzymierzone eskadry opuściszły wyspy Sandwichskie na dniu 25. lipca. Ocean północny był odkryty gęstymi mgłami, co sprzymierzona flota zmuszało płynąć bardzo powoli. Gdziekolwiek była mgła tak gruba, że w odległości 100 jardów niemożna było dostrzedz sygnałów; okręt „Eurydice“ zablakał się i połączył się z eskadrą dopiero przy końcu sierpnia pod Petropawłowskiem. Spóźniona pora roku niedozwalała żadnej zwłoki i okręta zaczęły natychmiast gotować się do ataku. Wszelako twierdza nastroczała nieprzewidziane trudności. Spodziewano się znaleźć miasto z małą załogą i słabymi fortyfikacyami, a trafiono na silną twierdzę, zastąpioną 8miu oddzielnymi baterjami, razem o 120 przeszło działach i 1800 ludziach na załodze. We trzy dni po opuszczeniu wysp Sandwichskich wyprawili admirałowie niespodziewając się znaleźć w Petropawłowsku drugiego Gibraltaru, 2 okręta ze swojej eskadry „Amphitrite“ i „Artemisia“ by krążyły u tamtejszych wybrzeży.

Petropawłowsk leży nad brzegiem małej i ciasnej zatoki; chcąc dostać się do miasta trzeba było zniszczyć wprzód trzy baterje wzniesione wzdłuż zatoki. Nadto utrudnia do niego przystęp znaczna wydma piaszczysta w pośrodku zatoki, która pozostawiając okrętom tylko wązki kanał, zakrywa prócz tego w pewnej odległości widok głównej twierdzy. Na dniu 30. sierpnia stanęło przed twierdzą 6 okrętów wojennych: „Forte“ (o 60 działach), „Eurydice“ (28 dział), „Obligado“ (12 dział), „Pique“ (40 dział), „President“ (50 dział) i paropływ „Virago“ (o 6 działach) — trzy pierwsze francuzkie, trzy ostatnie zaś angielskie — z silnem postanowieniem zdobycia jej. Właśnie gdy miano przystąpić do ataku, zastrzelił się admirał Price, komendant eskadry angielskiej, pistoletem wymierzonym w piersi. Wypadek sprawił bardzo przykre wrażenie. Price było dzielny, wielce szanowny mąż i dla oddania mu należnej czci odłożono atak na dzień następny. Jedni przypisują śmierć jego przypadkowi, drudzy obwiniają go o samobójstwo.

Na dniu 31. sierpnia rozpoczęła się walka. Rosyjskie fregaty „Aurora“ (40 dział) i „Dwina“ (18 dział) były ustawione za wydumą. Sprzymierzone okręta, w odległości prawie mili angielskiej od miasta, skoncentrowały swój ogień na trzy najbliższe fortyfikacje. Po gwałtownej kanonadzie z 250 dział przytłumiono zupełnie ich ogień. Baterje zostały opuszczone przez Rosyan, działa zagwoz-

dzone, a nazajutrz podpłynęły sprzymierzone eskadry bliżej ku miastu. D. 1. września uderzono na okręta rosyjskie. Fregata „Aurora“ została mocno uszkodzona. Okolo południa był jeden z najsilniejszych fortów tak dalece zniszczony, że postanowiono wziąć go szturmem. Oddział Francuzów wysadzony na ląd, dokonał tego bez trudności. Rosyjscy oficerowie zaledwia mieli czas umknąć, zostawiając wszystko prócz tego co mieli na sobie.

Po zajęciu tego fortu uznano za rzecz stosowną wysłać oddział wojska okrętowego po-za główny fort dla zrobienia dywersji w zapleczu nieprzyjaciela, podczas gdy okręta działały z frontu. W tym zamiarze wysłano okolo 600 ludzi, a jakiś Amerykanin podjął się przeprowadzić ich manowcami po-za fortyfikacje. Przewodnik ten jednak wprowadził ich do gęstego lasu, gdzie się ukrywała znaczna liczba Rosyan. Tam powitano ich zaraz morderczym ogniem, i po krótkim oporze musieli sprzymierzeni cofnąć się ze stratą 150 ludzi w poległych i ranionych. Trupów zostawiono na pobojowisku. Mimo to jednak udało im się zdobyć mniejszą redutę, zagwoździć działa i zabrać w niewolę 43 Rosyan.

Zaraz za powrotem wojsk na okręta odbyto radę wojenną i uchwalono zaniechać wyprawy na Petropawłowsk. Głównym celem było, zniszczyć rosyjskie okręta wojenne, by niemogły już więcej wypłynąć i niepokoić handlu sprzymierzonych na Cichym Oceanie. Podług powszechnego mniemania, była fregata „Aurora“ tak mocno uszkodzona, że potrzeba kilka miesięcy dla jej naprawy. Także „Dwina“, okręt wojenny o 18 działach, poniósł znaczne uszkodzenia. — Tymczasem nastanie zima w Petropawłowsku i lody zamkną zatokę, tak że z przyszłą wiosną przynajmniej te dwa okręta niebędą utrudniać handlu mocarstw sprzymierzonych. Fregatę Pallas zaciągnęli Rosyanie aż do ujścia rzeki Amur, obwarowali ją tam i zamienili w warownię. O „Dianie“ niewiadomo, gdzie się znajduje, domysłano się jednak, że krąży po morzu ocockiem.

Do tego dodają jeszcze, że samo miasto można było z łatwością zniszczyć, ale sprzymierzeni niekusili się o to, niemogąc zupełnie zniszczyć fortyfikacji portowych. Rosyanie kierowali swoje działa z wielką zręcznością. Załoga ich składała się po największej części z weteranów kaukaskich, którzy szli cały rok przez Syberję wzdłuż rzeki Amur.

(Abbl. W. Z.)

Doniesienia z ostatniej poczty.

Wiedeń, 2. grudnia. Według doniesienia telegraficznego z *Odessy* z d. 26. z. m. obiegały tam pogłoski o nowych krwawych walkach w Krymie.

Szkody wyrządzone na morzu burzą z d. 14. listopada mają być bardzo znaczne. Wojenny okręt francuzki z prochem i 40 kolumnami na pokładzie, który w północnej stronie Eupatoryi wpadł na mieliznę, zmuszony został poddać się po kilku strzałach.

Madryt, 30. listopada. Utworzenie nowego ministerjum ogłoszono urzędownie. Espartero mianowany prezydentem rady; dawni ministrowie wojny, finansów, marynarki, spraw wewnętrznych, handlu i robót publicznych pozostaną w gabinecie. Departament spraw wewnętrznych otrzymał p. Luzaviaga, a sprawiedliwości Aguerre.

(Abbl. W. Z.)

Turyń, 30. listopada. Minister spraw wewnętrznych przedłożył d. 28. na pierwszym posiedzeniu izby deputowanych projekt do ustawy względem rozwiązania kilku korporacji religijnych.

(Lit. kor. austr.)

Paryż, 29. listopada. Lord i Lady Palmerston wyjechali wczoraj o god. 10. zrana do Londynu. Wczoraj byli na obiedzie u króla Hieronima. Rozszerzona na wczorajszej giełdzie pogłoska o podróży lorda Palmerstona do Wiednia jest bezzasadna.

(Zeit.)

Wiadomości handlowe.

(Targ na bydło we Lwowie.)

Lwów, 4. grudnia. Spęd bydła rzeźnego na dzisiejszym targu liczył 187 wołów, których w 10 stadach po 6 do 34 sztuk z Bóbrki, Wybranówki, Rozdołu, Stryja i Dawidowa, na targowicę przypędzono. Z tej liczby sprzedano — jak nam donoszą — na targu 161 sztuk na potrzeby miasta. Ceny stały w stosunku do gatunku bydła; płacono bowiem za woła mogącego ważyć 11½ kamieni mięsa i 1 kamień łożu, 132r.30k.; sztuka zaś, którą szacowano na 15 kamieni mięsa i 2 kamieni łożu, kosztowała 193r.45k. w. w. w. w.

Kurs lwowski.

Dnia 5. grudnia.

	gotówka		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski mon. konw.	5	50	5	52
Dukat cesarski „ „	5	55	5	57
Półimperyal zł. rosyjski „ „	10	—	10	3
Rubel srebrny rosyjski „ „	1	56	1	57
Talar pruski „ „	1	51	1	53
Polski kurant i pięciozłotówka „ „	1	25	1	26
Galicyj. listy zastawne za 100 zr. bez kuponów	86	45	87	17
Galicyjskie Obligacje indem. bez kuponów	74	20	74	35

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 5. grudnia 1854.

	złr.		kr.	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Kupiono prócz kuponów 100 po m. k.	86	42	—	—
Przedano „ „ 100 po „ „	87	6	—	—
Dawano „ „ za 100 „ „	—	—	—	—
Ządano „ „ za 100 „ „	—	—	—	—

Wiedeński kurs papierów.

Dnia 1. grudnia.		w przecięciu
Obligacye długu państwa	50/0 za sto 82 1/2 9/10 5/8	82 9/16
detto z r. 1851 serya B	50/0	—
detto z r. 1853 z wypłatą	50/0	—
Obligacye długu państwa	4 1/2 0/0	—
detto	4 0/0	—
detto z r. 1850 z wypłatą	4 0/0	—
detto	3 0/0	—
detto	2 1/2 0/0	—
Pożyczka z losami z r. 1834	—	—
detto	123	123
detto	97 15/16 97 1/8 1/4	97 1/8
Obl. wiedeński miejskiego banku	2 1/2 0/0	—
Obl. lomb. wen. pożyczki z r. 1850	5 0/0	—
Obl. indemn. Niż. Austr.	5 0/0	80
detto krajów koron.	5 0/0	74 1/2
Akcy bankowe	—	1235
Akcy n. a. Tow. eskp. na 500 zlr.	482 1/2	482 1/2
Akcy kolei żel. Ces. Ferdynanda na 1000 zlr.	1802 1/2 1811 1/4	1305
Akcy kolei żel. Głognickiej na 500 zlr.	—	—
Akcy kolei żel. Edynburskiej na 200 zlr.	130 1/2	130 1/2
Akcy kolei Budzińsko-Lincko-Gmundzkiej na 250 zlr.	—	—
Akcy Dunajskiej żeglugi parowej na 500 zlr.	534 535 536	535
Akcy austr. Lloyd'a w Tryescie na 500 zlr.	547 1/2	547 1/2
Galicyskie listy zastawne po 4% na 100 zlr.	—	—
Renty Como	—	—

Wiedeński kurs weksłów.

Dnia 1. grudnia.		w przecięciu
Amsterdam za 100 holl. złotych	106 105 1/2 1/2 l.	105 5/8 m.
Augsburg za 100 zlr. kur.	128 127 3/4 1/2	127 3/4 us.
Frankfurt n. M. za 120 fl. na stopę 24 1/2 fl.	127 1/8 126 3/4 1/4 3/4 l.	126 3/4 3 m.
Genua za 300 lire nowe Piemont.	—	2 m.
Hamburg za 100 Mark. Bank.	93 1/2 l.	2 m.
Lipsk za 100 talarów	—	2 m.
Liwna za 300 lire toskań.	—	2 m.
London za 1 funt sztrl.	12.20 18 16 17 l.	12-17 2 m.
Lyon za 300 franków	—	2 m.
Medyolan za 300 lire austr.	124 2/4 l.	2 m.
Marsylia za 300 franków	148 1/4 1/4 l.	148 1/2 m.
Paryż za 300 franków	148 1/2 1/4 148 148 1/4 l.	148 1/2 m.
Bukareszt za 1 złoty Para	221	221 31 T. S.
Konstantynopol za 1 złoty Para	—	31 T. S.
Cesarskie dukaty	31 7/8 3/4 1/2	31 1/2 Agio.
Ducaten al marco	—	Agio.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 2. grudnia o pierwszej godzinie po południu.
 Amsterdam — Augsburg 127 2/3 — Frankfurt 126 1/2. — Hamburg 94 1/4. — Liwna — Londyn 12.15. — Medyolan 124 1/4. — Paryż 147 3/4.
 Obligacye długu państwa 50/0 82 1/2 — 82 9/16. Detto S. B. 50/0 94 — 95.
 Detto 4 1/2 0/0 72 — 72 1/8. Detto 4 0/0 63 3/4 — 63 7/8. Detto z r. 1850 z wypłatą 4 0/0 92 1/4 — 92 1/2. Detto z r. 1852 4 0/0 89 1/4 — 89 1/2. Detto 3 0/0 49 — 49 1/4. Detto 2 1/2 0/0 40 1/2 — 41. Detto 1 0/0 16 1/2 — 16 3/8. Obl. indemn. Niż. Austr. 50/0 79 — 80. Detto krajów kor. 50/0 75 — 78. Pożyczka z r. 1834 231 — 232. Detto z r. 1839 122 — 122 1/2. Detto z 1854 97 — 97 1/8. Oblig. bank. 2 1/2 0/0 57 1/2 — 57 3/4.
 Obl. lom. wen. pożycz. r. 1850 50/0 95 — 97. Akc. bank. z ujma 1234 — 1236.
 Detto bez ujmy 1035 — 1038. Akcy bankowe now. wydania 998 — 1000. Akcy banku eskomp. 96 — 96 1/4. Detto kolei żel. półn. Ces. Ferdynanda 180 3/8 — 180 1/2.
 Wiedeń-Rabskie 95 1/4 — 95 1/2. Detto Budzińsko-Lincko-Gmundzkiej 253 — 255.
 Detto Tyrnawskiej 1. wydania 17 — 20. Detto 2. wydania 30 — 35. Detto Edynbursko - Neusztadzkiej 65 1/4 — 65 1/2. Detto żeglugi parowej 533 — 534.
 Detto 11. wydania —. Detto 12. wydania 528 — 530. Detto Lloyd'a 545 — 547. Detto młyna parowego wiedeń. 129 — 130. Renty Como 14 1/2 — 14 5/8. Esterhazego losy na 40 zlr. 87 1/4 — 87 1/2. Windischgrätz'a losy 28 1/8 — 28 1/2. Waldsteina losy 30 1/2 — 30 5/8. Keglevicha losy 11 1/2 — 11 5/8. Cesarzkich ważnych dukatów Agio 31 1/2 — 31 3/4.
 (Kurs pieniężny na giełdzie wiedeń. d. 2. grudnia o pół do 2. popołudniu.
 Ces. dukatów stoplowanych agio 31 1/2. Ces. dukatów obrączkowych agio 31. Ros. imperyały 10.11. Srebra agio 26 3/4 gotówką.

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 5. grudnia.
 Obligacye długu państwa 50/0 82 5/16; 4 1/2 0/0 —; 4 0/0 —; 4 0/0 z r. 1850 —; wylosowane 30 0/0 49 1/4; 2 1/2 0/0 40 3/4. Losy z r. 1834 —; z r. 1839 —. Wiedeński miejski bank. —. Akcy bank. 1243. Akcy kolei półn. 1830. Głognickiej kolei żelaznej —. Odenburskie —. Budwejskie —. Dunajskiej żeglugi parowej 535. Lloyd —. Galic. l. z. w Wiedniu —. Akcy niższo-austr. Towarzystwa eskomptowego a 500 zlr. 483 1/3 zlr.
 Amsterdam l. 2. m. —. Augsburg 126 1/2 l. 3. m. Genua — l. 2. m. Frankfurt 125 7/8 l. 2. m. Hamburg 92 3/4 l. 2. m. Liwna — l. 2. m. Londyn 12.8 l. 3. l. m. Medyolan 133 1/4. Marsylia —. Paryż 145 7/8. Bukareszt —. Konstantynopol —. Agio duk. ces. 30. Pożyczka z roku 1851 50/0 lit. A. — lit. B. —. Lomb. —. Oblig. indemn. —. Pożyczka z roku 1854 97 3/16.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 5. grudnia.
 Książę Poniński Kalixt, z Czesurek. — Hr. Badeni Seweryn, z Żółkwi. — Hr. Gołuchowski Artur, ze Skaly. — Hr. Dzieduszycki Kazimierz, z Niesłuchowa. — PP. Malczewski Stanisław, z Czesnik. — Smarzewski Seweryn, z Hankowic. — Stopczyński Mikołaj, z Tarnopola. — Matlachowski Wojciech, z Złoczowa. — Torosiewicz Maurycy, z Ostrowa. — Micewski Edward, z Tuczamp.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 5. grudnia.
 Hr. Schlick, c. k. generał jazdy, do Krakowa. — Hr. Żaluski Józef, do Jasienicy. — PP. Serwatowski Wojciech, do Rejtarowic. — Kruszewski Henryk, do Żółkwi. — Dobrzański Julian, do Miłatyna. — Żarski Kajetan, do Kulawy.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 5. grudnia.						
Pora	Barometr w mierze parys. sprawdzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Średni stan temperatury do g. 6 zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery	
6 god. zrana	27 6 4	+ 1°	+ 1,5°	zachodni	deszcz	
2 god. pop.	27 8,0 4	+ 1,5°	0°	"	pochmurno	
10 god. wie.	27 9 2	0°		"	"	

T E A T R.

Dziś: dnia 6. grudnia 1854 (w Abonamencie).
 „**Ż Y D Z I.**“
 Oryginalna komedia Józefa Korzeniowskiego w 4 aktach.
 O s o b y:
 Hrabia Ponicki JP. Kaliciński.
 Jego żona JPani Krzyżanowska.
 Pani Szenionowa JPani Eker.
 Księżniczka Zofia JPanna Chelchowska.
 Pazurkiewicz komisarz hrabiego JP. Lauvernay.
 Komornik Staroswięcki JP. Smochowski.
 Jego żona JPanna Rutkowska.
 Antoni ich syn JP. Witkoszewski.
 Zadzirnowski JP. Ulrych.
 Rubelkowski jego kassier JP. Baczyński.
 Baron Izajewicz JP. Szturm.
 Bartoszewski JP. Reymers.
 Brydkiewicz JP. Hennig.
 Aron Lewe JP. Linkowski.
 Goldberg księgarz JP. Eker.
 Szmul JP. Urbański.
 Lokaj Szenionowej JP. Woźniakowski.
 Lokaj Zadzirnowskiego JP. Natorski.
 Izraelitka Henryka Friedberg ostatni raz produkować się będzie na słomiano-drewnianym instrumencie w ustępie po akcie 3.

K R O N I K A.

Na propozycję p. Hume'go, wniesioną na ostatniem posiedzeniu, ogłoszono teraz urzędowy wykaz wszystkich od roku 1792 do 1853 ze skarbu angielskiego wypłaconych państwowym rozmaitym subsydiów lub zaliczek w sumie ogólnej 64,215.126 funtów szterlingów. W szczególności zaś wypłacono:
 Rosyi 9,413.434 Holandyi (na wzmocnienie warowni) 1,529.765
 Tytułem wynagrodzenia Rosi 200.000 Elektorowie Hesko - Kassel-skiemu 1,271.107
 Pożyczki rosyjsko - holenderskiej 4,136.836
 Portugalii 9,433.355 Udzielnym księżętom niemieckim 700.000
 Wynagrodzenia Portugalczykom 100.000 Sardynii 592.000
 Niemczy 7,936.666 Pożyczki greckiej 503.602
 Prusom 5,669.885 Bawaryi 501.017
 Hiszpanii 5,248.773 W. księstwu Hessen - Darmstadt 263.581
 Szwecyi 4,845.571 Księciu Oranii 220.000
 Austryi 4,211.111 Francyi 200.000
 Sycylii 2,734.415 Brunświkowi 125.086
 Hanowerowi 2,480.107 Danii 121.917
 Państwowym mniejszym z wawranych z księciem Wellingtonem układów 1,733.528 W księstwu Badeńskiemu 26.990 Cesarstwu Marokańskiemu 16.371
 Z tej ogromnej sumy zwrócono Anglii tylko następujące kwoty: 200.000 f. s. z sumy 220.000 f. s. zaliczonej księciu Oranii w latach od 1799 i 1813, i 200.000 f. s. pożyczonych Francyi roku 1814. Od roku 1816 nie wypłaćcała An-

gla żadnych już zaliczek, z wyjątkiem tylko pożyczki holenderskiej, rosyjsko-holenderskiej i greckiej. Pożyczka rosyjsko-holenderska zaczęła się roku 1816 i odtąd wypłaćcano ją regularnie; ostatnia wypłata roku 1853 wynosiła 88.577 f. s. 7 szyl. 5 d. Zaliczkę holenderską na wzniesienie twierdz w Niderlandach wypłaćcano od roku 1818 do 1820. Zaliczkę grecką zaczęto wypłaćcać roku 1843 i jeszcze roku 1853 zaliczono 47.637 f. s. 1 szyl. 2 d. Pożyczka lub zaliczki dla Badenu, Hessen-Darmstadtu i Brunświku ustały z końcem zeszłego stolecia. Pierwszą zaliczkę wypłaćcano Rosyi roku 1799, ostatnią zaś roku 1816.
 — Dzienniki angielskie pełne są rozmaitych odezów, które charakteryzują teźraźniejsze usposobienie narodu angielskiego. Tak między innymi jest ogłoszenie, że Lord-Mayor zwoła meeting, który poda do królowej proźbę o uchyclenie lorda Aberdeen z gabinetu. Dalej znajdujemy szereg listów z usilnem żądaniem ażeby lorda Palmerstona postawiono na czele rządu. Pewien gentleman mieniący się być doskonałym strzelcem, oświadcza, że zawarł rozejm z angielskimi zającami i lisami i idzie z swą dubeltówką na Rosyan. Wzywa wszystkich miłośników polowania w kraju, ażeby się z nim połączyli. Powiada, że wszyscy myśliwi i gajowi, którzy celnie strzelają i łodzieje leśni, którzy ich jeszcze przewyższają, utworzą znaczny korpus. Inny gentleman wzywa bogatych obywateli, ażeby swoje najsilniejsze, najkosztowniejsze konie przesłali kawaleryi w Oryencie. Trzeci ogłasza, że w tych dniach swym yacht'em odjeżdża do Bala-kławy; wzywa ażeby mu dano pieniędzy, odzież i t. p. dla dzielnych żołnierzy, chce im na Boże narodzenie przywieść piękny ładunek w podarunku, zebrał już 200 funtów szterlingów i t. p.

Przy dzisiejszej Gazecie Nr. 49. Rozmaitości.